EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 2.10.2024
COM(2024) 427 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva o operacích humanitární pomoci Evropské unie financovaných v roce 2023

OBSAH

Úvod 2

Celosvětové souvislosti poskytování pomoci.....2

Poskytování přiměřené a účinné humanitární pomoci postiženému obyvatelstvu.....5

Přezkum všech externích hodnocení provedených u konkrétních operací.....8

Úvod

Tato zpráva představuje hlavní činnosti a výsledky politiky Unie v oblasti humanitární pomoci v roce 2023 prováděné prostřednictvím Generálního ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO) Evropské komise. Byla vypracována podle článku 19 nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci, jež požaduje na Komisi, aby předložila výroční zprávu Evropskému parlamentu a Radě se shrnutím akcí financovaných v průběhu předchozího roku.

Úkolem GŘ ECHO je **pomáhat při záchraně a ochraně životů, předcházet lidskému utrpení a zmírňovat je a chránit integritu a lidskou důstojnost obyvatelstva postiženého přírodními riziky nebo katastrofami způsobenými lidmi,** k nimž došlo v EU nebo mimo ni. V rámci tohoto společného zastřešujícího cíle působí GŘ ECHO jako dárce humanitární pomoci EU a poskytovatel pomoci při mimořádných událostech, jakož i jako koordinátor a zprostředkovatel operací civilní ochrany na úrovni EU prostřednictvím mechanismu civilní ochrany Unie (UCPM), který ve značné míře působí mimo EU za účelem rychlého poskytování pomoci při mimořádných událostech a humanitární pomoci v dobách krize, a doplňuje tak činnosti GŘ ECHO v oblasti humanitární pomoci popsané v tomto dokumentu. Činnost GŘ ECHO přispívá k uskutečňování politických priorit Komise, kterými jsou silnější Evropa ve světě, Zelená dohoda pro Evropu a podpora evropského způsobu života.

EU poskytuje prostřednictvím GŘ ECHO humanitární pomoc lidem v nouzi po celém světě na základě humanitárních zásad **lidskosti, nestrannosti, nezávislosti a neutrality**, které jsou zakotveny v článku 214 Smlouvy o fungování Evropské unie a v Evropském konsensu o humanitární pomoci [(1)]. Humanitární pomoc EU je rozdělována s cílem pomáhat těm, kteří to nejvíce potřebují, bez ohledu na jejich národnost, náboženství, pohlaví, etnický původ nebo politickou příslušnost. Zaměřuje se rovněž zejména na potřeby žen, dětí a starších, nemocných a zdravotně postižených lidí[2].

Celosvětové souvislosti poskytování pomoci

Rok 2023 přinesl významné humanitární problémy v důsledku ruské útočné války proti Ukrajině, eskalující situace na Blízkém východě, zejména v Palestině, pokračujících bojů v Súdánu nebo vleklých krizí v oblasti Sahelu. EU poskytla Ukrajině významnou podporu, přičemž celková hodnota operací humanitární pomoci od února 2022 činila 785 milionů EUR. V roce 2023 navíc došlo k rekordnímu celosvětovému zhoršení potravinové bezpečnosti, přičemž pěti zemím hrozí potenciální hladomor a Palestina[3] zažívá nejvážnější potravinovou krizi v soudobé historii.

Vážné problémy v celosvětovém humanitárním prostředí způsobené vleklými krizemi, změnou klimatu, nepředvídanými katastrofami a šířením nákaz vedly k dalšímu **zhoršení humanitární situace** i v mnoha dalších částech světa, což vedlo k **nebývalé úrovni humanitárních potřeb.** Podle nejnovější zprávy Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA) Global Humanitarian Overview 2023 (Přehled celosvětové humanitární pomoci 2023) [(4)] potřebovalo na konci roku 2023 humanitární pomoc a ochranu odhadem 363,3 milionu lidí, což je o 11,4 % více než v roce 2022. Financování však nedokázalo pokrýt rostoucí potřeby. Rozdíl mezi nezbytným financováním humanitárních potřeb a dostupnými zdroji se prohloubil ze schodku ve výši 18,3 miliardy USD v roce 2022 na schodek ve výši 27,7 miliardy USD koncem roku 2023

[(1)] Společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, Evropského parlamentu a Evropské komise (2008/C 25/01).

[(2)] V souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením, jíž je EU smluvní stranou.

[(3)] Označení Palestina se nesmí vykládat jako uznání Státu Palestina a nejsou jím dotčeny individuální postoje členských států k této otázce.

[(4)] Přehled celosvětové humanitární pomoci 2023, prosincová aktualizace (snímek k 31. prosinci 2023) | OCHA (unocha.org)

[5]).

Poskytování humanitární pomoci je i nadále náročné vzhledem k **nepředvídatelnosti, nestabilitě a nejistotě**, které představují značné riziko pro humanitární aktéry. Omezení v oblasti přístupu brání poskytování humanitární pomoci z důvodu **omezeného nebo znemožněného přístupu** k lidem v nouzi a komplikuje provádění nezbytných kontrolních opatření, jako je monitorování na místě a posuzování potřeb. Rizika a složitost poskytování humanitární pomoci ještě prohlubuje stále častější **porušování mezinárodního humanitárního práva (MHP)**.

Navzdory těmto **výzvám** se Komisi **podařilo dosáhnout svých cílů** v souladu s prioritami a klíčovými opatřeními uvedenými ve sdělení Komise o humanitární činnosti EU „Nové výzvy, stejné zásady“ přijatém v březnu 2021[6]. **EU zůstala klíčovým světovým dárcem humanitární pomoci** a poskytla humanitární pomoc v 114 zemích [7], a to zásadním způsobem a na základě potřeb, přičemž pokryla 9,4% podíl na celkovém objemu finančních prostředků mobilizovaných v rámci celosvětového humanitárního systému [8]). Cílem EU je zajistit, aby finanční prostředky na pomoc byly k dispozici co největšímu počtu lidí v nouzi v co největším počtu zemí a aby byla poskytnuta rychlá, účinná a komplexní reakce. Významnou podporu v tomto ohledu poskytuje síť GŘ ECHO v terénu (50 kanceláří ve 40 zemích s přibližně 430 vnitrostátními a mezinárodními pracovníky). Původní humanitární rozpočet na rok 2023 byl stanoven na **1 643 milionů EUR** [9]). V průběhu roku byl rozpočet několikrát posílen [10] dalšími prostředky z následujících zdrojů:

- rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech (SEAR) na pokrytí několika krizí, včetně Ukrajiny a celosvětového zhoršení potravinové bezpečnosti (579,3 milionu EUR),
- přerozdělování, posilování a přesuny z nástrojů okruhu VI na řešení složitých krizových situací v Palestině, Arménii nebo Čadu (69,7 milionu EUR),
- Virement Aide Humanitaire (VAH – čl. 30 odst. 2 finančního nařízení); prostředky přidělené Mauritánii (2,7 milionu EUR),
- vnější účelově vázané příjmy od členských států (5,4 milionu EUR).

Konečný **humanitární rozpočet na rok 2023** činil **2 421,8 milionu EUR**, což Komisi umožnilo zasahovat nejen při rozsáhlých humanitárních krizích například na Ukrajině, v Sýrii, Palestině nebo v Súdánu, ale také v zapomenutých krizích, přičemž na tyto krize vyčlenila 17 % [11] svého původního rozpočtu na rok 2023 (286 milionů EUR) [12]. V příloze I je uveden rozpočet přidělený na velké krize, na které se vztahují opatření Komise v roce 2023.

Hlavní činnosti v různých regionech světa lze shrnout následovně:

- **Jihovýchodní Evropa, východní sousedství a Turecko:** Humanitární akce v tomto regionu byly i nadále silně poznamenány útočnou válkou Ruska proti Ukrajině a týkaly se různých oblastí včetně přípravy na zimu, peněžní pomoci, ochrany, zdravotní péče a vzdělávání. Komise vyčlenila v roce 2023 pro Ukrajinu 300 milionů EUR na řešení

[5] Přehled celosvětové humanitární pomoci 2022, prosincová aktualizace (snímek k 31. prosinci 2022) | OCHA (unocha.org)

[6] Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o humanitární činnosti EU: nové výzvy, stejné zásady. COM(2021)/110 final

[7] Vývoj tohoto údaje je částečně důsledkem změny metodiky v návaznosti na změny na stránkách systému UNFTS.

[8] Systém sledování finančních toků OSN, Souhrnný přehled globálního financování 2023

[9] Tato částka nezahrnuje podpůrné výdaje (rozpočtové položky). Včetně těchto výdajů činila v roce 2023 původní částka pro celý nástroj 1 654,8 milionu EUR.

[10] Kromě těchto posil bylo mobilizováno 121,7 milionu EUR z operační rezervy.

[11] V porovnání s původním rozpočtem ve výši 1 687 milionů EUR, což je původní rozpočet (1 643 milionů EUR) plus počáteční provozní rezerva (122 milionů EUR) minus prostředky na financování připravenosti na katastrofy (78 milionů EUR). Původní rozpočet vyčleněný na zapomenuté krize by představoval 17,5 % výše uvedeného rozpočtu.

[12] tj. krize závažného a vleklého charakteru, které nepřitahují pozornost médií a kde je úroveň mezinárodní pomoci postiženému obyvatelstvu nedostatečná, jako je tomu například na Haiti nebo v případě rohingské krize.

okamžitých humanitárních potřeb, které byly poskytnuty více než 17,6 milionu lidí v nouzi. Kromě toho bylo dáno k dispozici 20 milionů EUR na mimořádnou pomoc s cílem pokrýt potřeby ukrajinských uprchlíků, kteří se uchýlili do Moldavska, jakož i potřeby jejich hostitelských komunit. V Turecku poskytla Komise 78,2 milionu EUR[13] na podporu zranitelných uprchlíků i tureckého obyvatelstva, které v únoru 2023 postihla dvě zemětřesení. V červenci 2023 byla navíc úspěšně převedena nouzová sociální záchranná síť (ESSN) z humanitárního na rozvojové financování v rámci GŘ NEAR, což bylo v souladu se strategií propojení humanitární a rozvojové pomoci.

- **Východní a jižní Afrika:** Tento region byl i nadále poznamenán konflikty, vysídlováním obyvatelstva, epidemiemi a extrémními povětrnostními podmínkami (např. dlouhotrvajícími povodněmi a suchem v širší oblasti Afrického rohu nebo intenzivním cyklónovým obdobím zejména na Madagaskaru, v Malawi a Mozambiku). Výrazně se zhoršující humanitární situace v mnoha zemích, jako je například Súdán, Konžská demokratická republika (KDR), oblast Afrického rohu (Somálsko, Etiopie, Keňa), Jižní Súdán, Uganda, Burundi nebo Mosambik, vedla ke všeobecné situaci nedostatku potravin a ke ztrátě zdrojů obživy. Komise rovněž mobilizovala další zdroje na řešení dopadů konfliktu v Súdánu, který začal v dubnu 2023 a vyvolal největší celosvětovou krizi spojenou s vysídlováním i humanitární krizi, která má dopad na širší region. Původní rozpočet ve výši 330,7 milionu EUR byl navýšen na více než 595,02 milionu EUR s cílem řešit tyto a další naléhavé humanitární potřeby v regionu.

- **Blízký východ:** Po teroristickém útoku na Izrael dne 7. října 2023 a následném konfliktu v Gaze, který vedl k vysídlení většiny palestinského obyvatelstva žijícího v Gaze (1,7 milionu lidí), Komise zčtyřnásobila svou humanitární pomoc Palestině na více než 100 milionů EUR[14] s cílem řešit nejzákladnější potřeby Palestinců. Komise rovněž nadále řešila potřeby obyvatelstva v Sýrii, které byly dále umocněny zemětřeseními v únoru 2023, a to tím, že poskytla pomoc ve výši více než 182 milionů EUR (tj. dodávky potravin, léků, čisté vody, nouzových přístřeší, ochrany a vzdělávání v mimořádných situacích). V Jordánsku a Libanonu bylo přiděleno více než 79 milionů EUR na podporu syrských uprchlíků a zranitelných hostitelských komunit.

- **Západní a střední Afrika:** Komise vyčlenila ze svého původního rozpočtu více než 181,5 milionu EUR na řešení nedostatku potravin a podvýživy způsobených zejména konflikty, jakož i víceodvětvových potřeb vnitřně vysídlených osob, na zajištění přepravy zaměstnanců a zboží a na podporu připravenosti na katastrofy v zemích Sahelu, v povodí Čadského jezera, v severozápadním a jihozápadním Kamerunu, v severozápadní Nigérii a ve Středoafrické republice. Byly mobilizovány posily, zejména na řešení nedostatku potravin, což vedlo ke konečnému rozpočtu pro region ve výši více než 279,3 milionu EUR.

- **Severní Afrika, Irák a Arabský poloostrov:** Komise vyčlenila 143 milionů EUR na řešení potřeb vysídlených osob a uprchlíků postižených konflikty v severní Africe (Libye, Egypt a Alžírsko – uprchlíci ze západní Sahary) a v Iráku a osob postižených konfliktem v Jemenu, což zahrnovalo víceoborovou pomoc v oblastech, jako je voda, sanitace a hygiena, potraviny a výživa, vzdělávání v mimořádných situacích, zdravotní péče včetně duševního zdraví a psychologické podpory, integrovaná reakce v oblasti ochrany, právní pomoc (občanské doklady) a intervence v oblasti přístřeší. Díky dodatečnému financování, které posílilo zejména reakci na konflikt v Jemenu, bylo možné dosáhnout konečného přídělu 183,12 milionu EUR pro tento region.

- **Asie a Tichomoří:** Komise na rok 2023 pro tento region vyčlenila více než 258,59 milionu EUR, přičemž se zaměřila především na rostoucí humanitární potřeby obyvatelstva v Afghánistánu (zejména žen a dívek, jejichž práva a příležitosti byly dále

(13) Tato částka zahrnuje prostředky z přerozdělených fondů, tureckého plánu provádění humanitární pomoci z roku 2023 a souboru nástrojů pro mimořádné události.

(14) Včetně 92,5 milionu EUR z plánu provádění humanitární pomoci a 10 milionů EUR mobilizovaných prostřednictvím kapacity pro evropskou humanitární reakci.

omezeny prozatímní vládou Tálibánu) a na řešení rostoucích humanitárních potřeb v souvislosti s mnohostrannou krizí v Myanmaru včetně nuceného vysídlování do sousedních zemí, zejména Bangladéše. Podpora byla poskytnuta i Pákistánu v souvislosti s rozsáhlými povodněmi a řešeny byly také potřeby vyplývající z přírodních katastrof a konfliktu na ostrově Mindanao na Filipínách. Komise se zabývala humanitárními důsledky tropických cyklónů a sucha, které postihly několik tichomořských ostrovů.

- **Amerika a Karibik:** Akce Komise se zaměřily na poskytování pomoci lidem postiženým vnitřním a regionálním dopadem krize ve Venezuele, ozbrojeným konfliktem v Kolumbii, rozsáhlou krizí na Haiti a všudypřítomným organizovaným násilím ve Střední Americe, Mexiku a Ekvádoru. Řešily humanitární potřeby vysídlených osob na celém kontinentu, dopady přírodních a klimatických katastrof a akutní nedostatek potravin a podvýživu, a poskytly podporu za účelem připravenosti na katastrofy. Komise původně přidělila regionu více než 81 milion EUR, které byly na konci roku navýšeny na 152,82 milionu EUR.

Komise spolupracuje s **přibližně 220 partnery** (z čehož 118 bylo financováno prostřednictvím smluv podepsaných v roce 2023, jejichž seznam je uveden v příloze II). Z finančních prostředků za rok 2023 bylo 45,9 % přiděleno nevládním organizacím, 43,3 % agenturám OSN, 10,6 % mezinárodním organizacím a 0,2 % vládním organizacím.

Poskytování přiměřené a účinné humanitární pomoci postiženému obyvatelstvu

Komise v zájmu **prosazování multilateralismu a globálního řádu založeného na pravidlech** aktivně pokračovala v prosazování zásad humanitární pomoci a v rozvoji politik na evropské i celosvětové úrovni, přičemž pracovala na realizaci priorit stanovených ve sdělení o humanitární činnosti EU [15]. Významného pokroku bylo dosaženo při plnění závazků přijatých v rámci **Velké dohody (Grand Bargain)** [16], zejména v oblasti kvalitního financování, hotovosti a lokalizace. I nadále byly zasílány příspěvky do společně financovaných fondů pro konkrétní země [17] s cílem dále podporovat lokalizaci a méně vyčleněné financování. Byl zaveden model dlouhodobých **programových partnerství** [18], který podporuje přístupy společných strategických zájmů, přičemž v roce 2023 bylo zahájeno 12 nových programových partnerství. Komise kromě toho prosazovala podstatné navýšení prostředků vynakládaných na humanitární pomoc a lepší rozdělení odpovědnosti mezi dárce, včetně členských států. V této souvislosti přijala Rada EU v květnu 2023 dobrovolný cíl, jímž nabádá členské státy a další dárce, aby na humanitární pomoc věnovali 0,07 % svého hrubého národního důchodu.

Pokud jde o **politiku humanitární logistiky** [19], Komise i nadále podporovala strategický, průřezový přístup k dodavatelskému řetězci, který byl v závěrech Rady (9282/23) [20] označen za klíčový pro odstranění nedostatku finančních prostředků. Hodnotící studie dokončená v roce 2023 [21] potvrdila hodnotu této strategie a doporučila její pokračování. V roce 2023 pokračovala odborná příprava humanitárních partnerů a podpora osvědčených postupů, zvyšování povědomí na vysoké úrovni a poskytování operativních pokynů (v oblasti humanitární logistiky). Tomuto tématu se věnovalo také Evropské humanitární fórum (EHF) v roce 2023.

V roce 2023 se nadále rozvíjely operační nástroje **kapacity pro evropskou humanitární**

[15] COM(2021) 110 final, viz poznámka pod čarou 5.
[16] Grand Bargain
[17] Ukrajina, Afghánistán, Jižní Súdán a Venezuela.
[18] Programová partnerství.
[19] Tematický politický dokument GŘ ECHO: Humanitarian logistics policy (Politika humanitární logistiky).
[20] Závěry Rady o řešení nedostatku finančních prostředků na humanitární pomoc, 22. května 2023
[21] Hodnocení humanitární logistiky v rámci operací Evropské komise v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci za období 2018–2022

reakci [22]), které Komisi pomáhají podporovat partnery a usnadňovat humanitární pomoc, dodávat humanitární zboží a přepravovat humanitární pracovníky do těžko dostupných oblastí, kde by jinak nebylo možné pomoc poskytnout. V roce 2023 reagovala kapacita pro evropskou humanitární reakci na 16 krizí, které zasáhly 15 zemí [23], a na rozvoj a nasazení kapacit a služeb pro evropskou humanitární reakci vyčlenila 56,58 milionu EUR. Jednalo se zejména o tyto oblasti:

- V rámci humanitárního leteckého mostu EU proběhlo 85 letů do devíti zemí, při nichž bylo přepraveno více než 3 880 tun humanitárních dodávek.
- Lety pro potřeby humanitární pomoci EU přepravily více než 490 tun materiálu a 19 400 humanitárních pracovníků do 7 zemí.
- Partnerům bylo darováno více než 840 tun ze zásob kapacity pro evropskou humanitární reakci v hodnotě přes 4,4 milionu EUR.

Komise plně využila svůj **soubor nástrojů pro mimořádné události**, který se skládá z nástroje pro odezvu na akutní rozsáhlé mimořádné události, nástroje pro boj proti epidemiím, nástroje pro odezvu malého rozsahu a Fondu okamžité pomoci při katastrofách, a poskytlo prvotní nouzovou humanitární pomoc ve výši 44,5 milionu EUR při nepředvídaných událostech na celém světě. Toto jsou některé příklady přidělování finančních prostředků:

- nástroj pro odezvu malého rozsahu byl aktivován osmnáctkrát včetně reakce poskytnuté při: protržení přehrady Nová Kachovka na Ukrajině, cyklónech, které postihly Vanuatu, Bangladéš a Filipíny, ale také při záplavách v Libyi, na Haiti a v Peru.
- Nástroj pro odezvu na akutní rozsáhlé mimořádné události byl spuštěn čtrnáctkrát pro účely okamžité reakce na povodně, které postihly Pákistán, Somálsko a Keňu, a také pro účely reakce na následky tropických cyklónů na Madagaskaru, v Mosambiku, Malawi, Myanmaru a Mexiku a zemětřesení v Turecku a v Sýrii, a dále pro Afghánistán, Maroko, Nepál a Etiopii.
- Nástroj pro boj proti epidemiím byl aktivován osmkrát s cílem podpořit reakci na onemocnění opičími neštovicemi v Demokratické republice Kongo, záškrtem v Nigérii a cholerou v Malawi, Etiopii, Zimbabwe, Súdánu a Jižním Súdánu a na požár zdravotnických zařízení v Bangladéši.
- Komise doplnila Fond okamžité pomoci při katastrofách pro účely 65 operací prováděných Mezinárodní federací společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce v 50 zemích, mimo jiné v souvislosti s cholerou v Africe a se záplavami a zemětřeseními v severní Africe, jihovýchodní Asii a Tichomoří.

GŘ ECHO navíc v roce 2023 zajišťovalo uplatňování a rozvoj politik a poskytovalo partnerům doporučení pro vysoce kvalitní, soudržné a odpovědné humanitární operace financované EU.

Komise za situace eskalujících konfliktů, vysokých cen potravin v důsledku ruské útočné války proti Ukrajině, hospodářských otřesů a klimatických jevů vyčlenila přibližně 670 milionů EUR [24] na **potravinovou pomoc, výživu a prevenci hladomoru**, přičemž celkový závazek na období 2021–2024 činí 8,3 miliardy EUR na podporu opatření Týmu Evropa pro řešení celosvětové potravinové krize.

Na **projekty v oblasti zdraví** bylo poskytnuto 334 milionů EUR, které byly vynaloženy na podporu globálních zdravotnických systémů a poskytování život zachraňující lékařské

[22] GŘ ECHO: European Humanitarian Response Capacity (EHRC) Factsheet (Informativní přehled kapacity pro evropskou humanitární reakci).

[23] Afghánistán, Burkina Faso, Demokratická republika Kongo, Egypt/Palestina, Keňa, Madagaskar, Mali, Arménie, Nepál, Niger, Somálsko, Súdán, Čad, Sýrie, Ukrajina.

[24] Vyšší než průměrné financování ve výši 530 milionů EUR ročně v období 2019–2021.

péče se zvláštním zaměřením na prevenci epidemií, připravenost a reakci na ně, na duševní zdraví a psychologickou podporu a na sexuální a reprodukční zdraví.

GŘ ECHO se nadále zaměřovalo na politiku v oblasti **vody, sanitace a hygieny** a usilovalo o zlepšení přístupu k nezávadné pitné vodě, spravedlivé sanitaci a hygienickým službám pro lidi postižené humanitárními krizemi.

V roce 2023 pokračovalo systematické prosazování zájmů v oblasti **mezinárodního humanitárního práva** prostřednictvím veřejných prohlášení a intervencí na mnohostranných fórech a akcích na vysoké úrovni, které se zabývalo tématy, jako je humanitární diplomacie, ochrana humanitárních pracovníků, válka ve městech a zlepšení dodržování mezinárodního humanitárního práva za účelem ochrany humanitárního prostoru. GŘ ECHO pokračovalo v podpoře dialogu mezi dárci, regulačními orgány, místními orgány, humanitárními subjekty a soukromým sektorem s cílem zajistit poskytování humanitární pomoci všem potřebným. Zaměřilo se rovněž na to, aby bylo posíleno monitorování porušování mezinárodního humanitárního práva, mimo jiné posilováním standardů pro sběr dat a monitorování nebo obhajoby založené na důkazech. GŘ ECHO také zahájilo první projekt, jehož cílem je poskytovat okamžitou, konkrétní a hmatatelnou právní, lékařskou a materiální podporu humanitárním pracovníkům, kteří se stali oběťmi útoků.

GŘ ECHO i nadále podporovalo **soulad omezujících opatření EU s mezinárodním humanitárním právem** a prosazovalo důsledné zahrnutí humanitárních výjimek, zejména humanitárních výjimek v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2664(2022), do sankčních režimů EU. V roce 2023 byla zavedena humanitární výjimka z přibližně 30 sankčních režimů EU, která se týkala například Myanmaru, Nikaraguy, Nigeru, Súdánu, Sýrie, Venezuely a Jemenu.

Komise vyčlenila 15 % svého finančního krytí na činnosti v oblasti **ochrany**, neboť vzhledem k pokračujícímu porušování mezinárodního humanitárního práva a rozšířeným rizikům a případům násilí zůstávalo i nadále hlavním zájmem a prioritou **zaměření na nejzranitelnější osoby**. Do všech odvětví intervencí bylo začleněno hledisko genderu a věku, jakož i začleňování osob se zdravotním postižením[25], a systematicky se řešily všechny druhy násilí páchaného na dětech. V reakci na pozorování při několika nedávných a probíhajících krizích byla věnována zvýšená pozornost sexuálnímu násilí souvisejícímu s konflikty. Komise posílila své činnosti vyzývající k posílení ochrany dětí včetně činností souvisejících s prosazováním zájmů, a nastínila rovněž specifické potřeby dětí, kterých se dotkly ozbrojené konflikty. Komise se aktivně zapojila do činnosti klastru pro globální ochranu a byla i nadále aktivním členem Výzvy k přijetí opatření bránících násilí na základě pohlaví při krizových situacích.

Komise i nadále kladla důraz na **vzdělávání v mimořádných situacích** a zachovala svůj ambiciózní závazek investovat do vzdělávání 10 % původního ročního rozpočtu EU na humanitární pomoc. V souladu s tím bylo poskytnuto 162 milionů EUR na podporu přístupu k bezpečnému a kvalitnímu vzdělávání dětí a dospívajících postižených krizemi.

S cílem snížit uhlíkovou stopu a škody na životním prostředí působené humanitární pomocí se v roce 2023 staly **minimální environmentální požadavky a doporučení** povinnými pro všechny operace pomoci financované EU [(26)]. V roce 2023 byly také zveřejněny nové dobrovolné environmentální ukazatele, které mají partnerům pomoci zohlednit minimální environmentální požadavky v jejich projektech. EU se stala rovněž prvním finančním podporovatelem sekretariátu Charty klimatu a životního prostředí pro humanitární organizace (200 000 EUR).

Komise i v roce 2023 nadále posilovala svou podporu připravenosti na katastrofy [(27)] a

[(25)] V souladu s pokyny „Začleňování osob se zdravotním postižením do operací humanitární pomoci financovaných EU“.
[(26)] guidance_on_the_operationalisation_of_the_mers_for_eu-funded_humanitarian_aid_operations.pdf (europa.eu).
[(27)] Provádění přístupu přijatého v roce 2021 (DG ECHO Guidance Note on Disaster Preparedness (Poznámka k návodným pokynům GŘ ECHO k připravenosti na katastrofy)).

přispívala k **připravenosti na různá nebezpečí a předběžným opatřením**. Komise navíc v návaznosti na prohlášení ze summitu EU a států Latinské Ameriky a Karibiku v roce 2023, které uznává význam mezinárodní spolupráce v oblasti připravenosti na katastrofy a řízení rizik souvisejících s katastrofami, pracuje na přípravě memoranda o porozumění na podporu mezinárodní spolupráce mezi EU a státy Latinské Ameriky a Karibiku v oblasti připravenosti na katastrofy a jejich prevence, jakož i na podpoře sdílení informací a možností odborné přípravy. V roce 2023 bylo na cílené činnosti v oblasti připravenosti vyčleněno více než 78 milionů EUR. Celkem 32,3 % humanitárních operací financovaných EU zahrnovalo prvky připravenosti na katastrofy [(28)].

GŘ ECHO rovněž v roce 2023 vyvinulo nejrůznější **komunikační aktivity**, jejichž cílem je udržet vysokou úroveň veřejné podpory a politické podpory humanitární pomoci EU na základě narativu o solidaritě EU. Vydalo například řadu centrálních a místních tiskových zpráv (ve spolupráci s partnery v oblasti humanitární pomoci) a pokračovalo v sérii návštěv evropských novinářů v terénu. GŘ ECHO vedlo v roce 2023 **kampaň humanitární pomoci** s názvem „**Education, no matter what**“ (Vzdělávání za všech okolností), která prosazovala právo na kvalitní vzdělání pro každého, a to i v mimořádných situacích, a oslovila více než 29 milionů lidí ve 14 členských státech. Pokud jde o **digitální média**, došlo k nárůstu počtu sledujících kanálů sociálních médií (+5,71 %) a k výraznému zvýšení počtu zhlédnutí v sociálních médiích (+26,4 %), přičemž webové stránky GŘ ECHO dosáhly milníku 2 milionů zobrazení.

Přezkum všech externích hodnocení provedených u konkrétních operací

Hodnotící útvary Komise jsou odpovědné za řízení, koordinaci a monitorování funkce hodnocení a podávání zpráv o ní. Poskytují včasné a vysoce kvalitní výsledky hodnocení, aby zajistily podklady pro informované rozhodování a odpovědnost. Hodnocení mohou být geografická, tematická nebo zaměřená na konkrétní partnerství. V příloze III je uveden seznam hodnocení dokončených v roce 2023 a probíhajících hodnocení.

[(28)] Tento údaj vychází z revidované metodiky, která se opírá výhradně o zprávy humanitárních partnerů EU a nemusí zahrnovat úsilí o začlenění připravenosti do jiných odvětví operací.

SOUVISEJÍCÍ ODKAZY

- Obecné informace o GŘ ECHO:
  http://ec.europa.eu/echo/en
- Finanční informace o činnosti Evropské komise v oblasti humanitární pomoci v roce 2023:
  Rozhodnutí o financování 2023 – Evropská komise (europa.eu)
- Údaje o činnosti z předchozích let:
  Evropská civilní ochrana a operace humanitární pomoci | Evropská komise (europa.eu)
- Výroční zpráva o činnosti za rok 2023:
  Výroční zpráva o činnosti GŘ ECHO za rok 2023 (europa.eu)
- Výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2023:
  Výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2023 – Evropská komise (europa.eu)
- Hodnotící zprávy GŘ ECHO:
  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en
- Údaje o financování humanitární pomoci Evropskou komisí a členskými státy:
  Domů – Evropská komise (europa.eu)